

Honismereti Bibliográfia

Antalné Tankó Mária: Gyimesi frott tojások. Erdélyi Múzeum-Egyesület Kolozsvár, 1999. 64 old.

Az Alföld társadalma. Szerk: *Novák László.* Kiadja a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága Arany János Múzeum. Nagykőrös, 1998. 708 old.; *Novák László:* Honismereti Bibliográfia (1999. 3. szám) „Az Alföld társadalma” című interdiszciplináris konferencia; *Mesterházy Károly:* Társadalmi struktúrák régészeti vizsgálata; *Madaras László:* Az avar társadalom; *Kürti Béla:* Temető és társadalom; *Selmezy László:* A magyarországi jász társadalom a XIII–XV. szd-ban; *Pálóczy Horváth András:* Kunok a kelet-európai sztyeppén és Magyarországon; *Zsoldos Attila:* Királyi szervisek és nemzetségeik. *Bagi Gábor:* Megjegyzések a szabadparaszti fejlődés magyarországi és európai sajátosságaihoz; *Bánkiné Molnár Erzsébet:* Betelepülő vállalkozók szerepe Kiskunfélegyháza polgárosulásában; *Jeney-Tóth Annamária:* Adalékok a XVII. szd-i alföldi céhek életéhez; *T. Bereczki Ibolya:* Társadalmi viszonyok a XIII. szd-i Veszényén; *Szabó István:* A falusi intelligencia szerepe az Alföld társadalmában; *Papp Izabella:* A görögök szerepének módosulása a Jászkunságban a XVIII–XIX. szd-ban; *H. Bathó Edit:* A zsidók letelepedése a Jászságban; *Novák László:* Cigányság az Alföldön a XVII–XIX. szd-ban; *Novák László:* Település és társadalom; *Halász Péter:* A moldvai csángó falvak társadalmának néhány sajátossága; *Szilágyi Miklós:* A házasságkötés szokásjogi kérdései; *Nagy Janka Teodóra:* A büntetőjogi népszokások szerepe egy falu életében; *Beck Zoltán:* A summásélet Békés megyei emlékeiből; *Varga Gyula:* Hierarchia és presztízs egy falu kisiparos csoportjában; *Plesovszki Zsuzsanna:* Mezőberény társadalma, különös tekintettel a szlovákságra; *Novák László:* A hagyományos társadalom egy jellegzetes rétege (ridegek); *Szenti Tibor:* A bábák Hódmezővásárhelyen; *Kakukk Mátyás:* A cigány-magyar kapcsolatok néhány néprajzi vonatkozása; *Vadász István:* Két kezdet: az öntevékeny társadalmi szervezetek településeinek megoszlása az Alföldön a XIX. és a XX. szd. végén; *Dövényi Zoltán:* Megjegyzések az alföldi munkanélküliség kérdéséhez; *Duró Annamária:* A szegedi tanyaközségek múltja és jelene-szociálgeográfiai megközelítésben; *Hoffmann Tamás:* Lakóházípusok és szociális kategóriák az alföldi városokban.

Balogh Judit-Dobrossy István (szerk): Fából és deszkából. A miskolci deszkateplom. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár és a Miskolc-Tetemvári Református Egyházközség közös kiadványa. Miskolc, 1999. 352 old és 24 színes kép.

Baranyay József: Kalandozások Komárom vármegyében. *Castrum könyvek* 6. Kiadja a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat és a Kernostok Művészeti Alapítvány. Tatabánya, 1998. 200 old. – A tartalomról: Régi utazások Komárom vármegyében; Fejedelmjárás Komárom vármegyében; A komáromi nyomdászat és a komáromi sajtó; A ko-

máromi magyar színészet történetéből 1811–1941; Komáromi és Komárom környéki „színesek”; Csalóközi képek; *Mázsa Mihály:* Utószó.

Bartha András: Pusztina. Gondolatok egy csángó falu múltjáról, jelenéről. *Balaton Akadémia Könyvek* 36. Szerk: *Dr. Szijártó István.* Balatonboglár, 1998. 128 old.

„Beszéli a világ, hogy mi magyarok...” Magyar történeti mondák. Szerk. és bev.: *Landgraf Ilkó.* Magyar Néprajzi Társaság–Európai Folklor Központ. Bp. 1998. 320 old.

Bényei Miklós: Helyismereti művek Hajdú-Bihar megye, 1996. Kiadja a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár. Debrecen, 1998. 116 old.

Bodó Imre (szerk): A dombóvári Fekete István Kulturális Egyesület Emlékfüzete 1998. Dombóvár, 1998. 92 old.

Dankó Imre: Takács Béla(1937–1997) élete és munkássága (Biográfia és bibliográfia). Kiadja a Tiszántúli Református Egyházkerület és a Debreceni Református Kollégium. Debrecen, 1999. 78 old.

Ethnographia A Magyar Néprajzi Társaság folyóirata. 1996. 1–2. sz. 479 old. – *Almás István:* Egy erdélyi népdal a hagyományban és a folklórizmusban; *Bakó Ferenc:* A bortermelés korai emlékei Eger völgyében; *Balassa Iván:* A fejenézés; *Balázs Lajos:* A lélekméntés pogány és keresztény ritusai Csík-szentdomokoson; *Barna Gábor:* Távolsági záródoklatok és búcsújáróhelyek az Árpád-kori Magyarországon; *Bárh János:* „Urusos kút” és Szent László hagyomány Oroszhegyen; *Bellon Tibor:* Az alföldi mezővárosok fejlődésének gazdasági háttere; *Borsos Balázs:* A területahasznosítás változása a Bodrogközben a folyószabályozási munkák hatására; *Csülléry Klára:* Meroving-kori ágyulelet és az új-kori magyar ácsolt ágyak; *Demeter Zsófia:* Átmeneti munkaformák az enyinger uradalom munkaszervezetében; *Demény István Pál:* A honfoglalás előtti szóbeli hősi epika; *Erdész Sándor:* A cigány népmeséről; *Fügedi Márta:* A matyó népművészet „felfedezése”; *Gáborján Alice:* Honfoglaláskori elemek a magyar ruházatban, különös tekintettel a magyar népviseletre; *Gráfk Imre:* Nyugat-Dunántúl (Vas megye) népművészeti öröksége; *Gunda Béla:* A tönkölty etnobotanikai problémái; *Gyivicsán Anna:* A szlovák és a magyar népi kultúra együttélésének értékrendje; *Halász Péter:* Az emberi erővel végzett teherhordás a moldvai magyarokról; *Juhász Antal:* Földbe mélyített házak a szegedi tájon; *Jung Károly:* „Emlékewwezunk reegiekreul...” A Pannóniai Ének gombosi (?) változatainak kérdéséhez; *Katona Imre:* A magyar népi kultúra modellváltásai történelmi betagozódásainak során; *Keszeg Vilmos:* A román pap és hiedelmekőre a mezőségi folklórban; *Knezy Judit:* Paraszti viselet, szemlélet- és ízlésváltozás Somogyban; *ifj. Kodolányi János:* Finnugor népek a zsákmányoló kultúráról a földművelésig; *Kósa László:* A kismemesi kultú-

ra és társadalmi magatartás meghatározó vonásai a XIX. szd.-ban; *Krizsa Ildikó*: Pannoni megvétele; *Krupa András*: A halál, a tél feketevasárnap kiivitele a magyarországi szlovákoknál.

Ethnographia A Magyar Néprajzi Társaság folyóirata 1997. 1–2. 458 old. – *S. Lackovits Emőke*: Az úrvacsora a magyar református népi hitéletben a XX. szd.-ban, különös tekintettel a Dunántúltra; *Lantosné Imre Mária*: Kőfaragóműhelyek és a kőfaragás emlékei a Dél-Dunántúlon; *Lehtinen Ildikó*: Magyar agyar pénzek cseremis (mari) ékszeren; *Liszka József*: „Da waren wir alle gleich...” A Pozsony környékéről kitelepített németek magyarságképe; *Losonczy Ágnes*: Himnusz és Szózat: a közös sors rituáléi; *Lukács László*: Szent István magyar király a néphagyományban; *Magyar Zoltán*: Táltosló motívum a Szent László hagyományban; *Nagy Ilona*: Női és férfi folklór repertoárok egy családon belül: mesemondás a XX. szd. végén; *Nagy Jenő*: Gazdasági és társadalmi tényezők hatása a torockói öltözet alakulására; *Nagy Olga*: Alkotás és befogadás a népi prózában; *Ökrösné Bartha Júlia*: Köznépi temetők, pásztorisirjelek Anatóliában; *Paládi-Kovács Attila*: Szekerek és fogatok a honfoglalás korában; *Petercsák Tünde*: A magyar népi erdőbirtoklás főbb típusai a jobbágyfelszabadítás után; *Pétek János*: Kert, gyepű, határ; *Pozsony Ferenc*: Erdélyi szomszédságok; *Hangodi László*: Tapolca és környéke 1848/49-ben. *Tapolcai füzetek 19*. Kiadja a Tapolcai Városszépítő Egyesület. Tapolca, 1998. 183 old.

Havasalja havasa. Tanulmányok a székelyvársági hegyi tanyák népéről. Szerk: *Bárth János* Kecskeméti 1998. 575 old. – *Bárth János*: A varsági hegyi tanyák kialakulása és településrendje; *Romsics Imre*: Székelyvárság népi táplálkozásának rendje; *Mészáros Ágnes*: Népi gyógyítás Székelyvárságon; *Sz. Tifin Magdolna*: Varsági személynevek és helynevek; *K. Dávid Mária*: Varsági életutak; *Veres Zoltan* *Jenő* A varsági vízimalom; *Bárth János*: A varsági kutatásról, a könyv születéséről.

Ház és ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 12. Szerk: *Cseri Miklós* és *Füzes Endre*. Szentendre, 1998. 270 old. – *Hoffmann Tamás*: Parasztházak Európában; *H. Csukás Györgyi*: Balatoncsicsó épületei a XVIII. szd. közepén; *Katona Gyuláné Szentendrey Katalin*: Szentendre településtörténete a XIX. szd. végéig; *Sebestyén Kálmán*: Kalotaszeg népi építészete a XVIII. szd.-ban; *Balassa M. Iván*: Százéves a néprajzi falu; *Bakó Ferenc*: Remetebanlógok (Mátraverebély-Szentkút); *Hála József*–*Mészáros Borbála*: A budafoki barlanglakások; *Zentai Tünde*: A földönalvás szerepe az újkori népi lakáskultúrában; *Szentí Tibor*: A hódmezővásárhelyi hagyományos épületek falai és építőanyagai; *Kalmár Zoltán*: Az észak-bácskai Tisza-vidék népi építészete; *Sabján Tibor*: Egy lakóház bontása a Szentendre-szigeten; *Merike Lang*: Észt Szabadtéri Múzeum; *Paládi-Kovács Attila*: Bakó Ferenc (1917–1998).

Kapitány Ágnes–**Kapitány Gábor**: Magyarság-szimbólumok. Örökség. Az Európai Folklór Központ Könyvsorozata. Szerk: *Hoppál Mihály*. Euró-

pai Folklór Központ–Teleki László Alapítvány. Bp. 1999. 300 old.

Kardalus János (szerk): Népélet a Kis-Homoród mentén. Szentegyháza, 1998. 228 old.

Káldos Gyula: A celldömölki honismereti munkaközösség 25 éve. Kiadja a Kresznerics Ferenc Városi Könyvtár. Celdömölk, 1998. 36 old.

Kossuth. Szerk: *Georgiádes Ildikó* és *Sebestyén István*. Kiadja az Oppidum Csongrád Alapítvány. 1998. 121 old. – *Barta László*: Csongrád az 1848/49-es forradalomban; *Labádi Lajos*: Csongrád város kifosztása és felgyújtása, *Erdélyi Péter*–*Sebestyén Gombos Zsuzsanna*: A csongrádi Kossuth-levelek; *Katona Imre*: Az 1848/49-es szabadságharc népköltészeti emlékei Csongrádon; *Palásti Pál*: A csongrádi Kossuth szobor története; *Boдрits István*: Lábjegyzetből címszó; *Sebestyén István*: Forradalom és népesedés; *Dudás Lajos*: Adatok a római katolikus egyház XIX. szd-i csongrádi működéséről.

Limes. A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Tudományos Szemléje. Szerk: *Virág Jenő*. Tatabánya, 1999. 1. sz. 216 old. A tartalomról: *Niederhauser Emil*: Felvidéki együttélés; *Kafer István*: Szlovákok, csehek, magyarok, németek Felső-Magyarország szlovák etnikai régiójában a XVI–XVII. szd.-ban; *Karol Wlachovsky*: Mikszáth Kálmán, S. H. Vajasky és a szlovák-magyar kapcsolatok; *Ábrahám Barna*: Cseh-szlovák-magyar háromszög; *Halász Iván*: A szlovák nemzeti politika és a zsidóság a dualizmus idején; *Juraj Vanko*: Ruszinok Szlovákiában-múltjuk és jelenük–és mit hoz a jövő; *Kugler József*: A kitelepülésre jelentkező magyarországi szlovákok területi megoszlása, társadalmi összetétele, *Milan Podmanický*: Ludovít Stúr, a Stúr-nemzedék és a szlovák politika a XIX. szd. hatvanas éveiben; *G. Kovács László*: Andrej Hlinka magyarhoni éveit: vázlat pályájának 1918-ig tartó szakaszáról; *Lubomir Lipták*: A történelem két dimenziója; *Elena Mannova*: Elit egyesületek Pozsonyban; *Turczel Lajos*: Magyar egyesületek az egykori Felső-Magyarországon és az első Csehszlovák Köztársaságban; *Draveczy Balázs*: Pozsony Gundelja és a „Zöldfához” cégerezett fogadó; *Kiss Gy. Csaba*: Szlovákok és magyarok (Az egymásról alkotott nemzetkép napjaink politikai diskurzusában); *Hamberger Judit*: A szlovák-magyar viszony és a szlovák nemzeti ideológia 1990 és 1998 között; *Mezey László Miklós*: Pályaképvázlat Turczel Lajosról; *Mácsa Mihály*: A komáromi Kőszűz; *Kövesdi Mónika*: Feszty Árpád: Bánhídi csata; *Hamberger Judit*: A szlovákkérdés a XX. században.

Makói Honismereti Híradó. Kiadja a Makó Városi Kulturális–Közművelődési Közhatalmú Társaság. 1997. 1. sz. 38 old. – *Csomor Ágnes*: Makó város népességfejlődése; *Siket István László*: A kézműipar jeles képviselője Makón; *Szabó Jenő*: Hajómalom a Maroson-Makónál; *Szabó Jenő*: A városi hajdúk; *Rácz Sándor*: Kanászfogadás; *Zsikai István*: A „Piroskút” környéke; *Forgó István*: Dr. Batka Istvánra emlékezve; *Rácz Sándor*: Kardos János bácsi a tizedik iksz-ben; *Rácz Sándor*: Óránál életkezdet; *Forgó István*: Makó várost érintő „történeti” események évfordulóit; A Makói Honismereti Kör 1997. évi programja.

Pejin Attila: Zenta 1848–49-ben. Thurzó Lajos Közművelődési Központ. Zenta, 1999. 61 old. – **Dudás Andor:** Zenta bevétele 1848-ban; Források.

150 éve történt. III. Béla és Antiochiai Anna sírjának fellelése. Szerk: *Cserményi Vajk.* A Szent István Király Múzeum Közleményei B. 49. Székesfehérvár, 1999. 71 old. – **Marosi Ernő:** Érdy János emléktáblájára; *Éry K.–Marcsik A.–Nemeskéri J.–Szalai F.:* Embertani vizsgálatok III. Béla és Antiochiai Anna földi maradványain; *Biczó Piroska:* Érdy János leletmentésének tudományos jelentősége; *Demeter Zsófia:* Az 1848-as királysír-leletek megtalálásának körülményei és visszhangja Székesfehérvárott; *Hutai Gábor:* III. Béla király és Antiochiai Anna sírleleteinek restaurálásairól; *Sípos Enikő:* Textiltöredékek Antiochiai Anna sírjából; *Hatházi Gábor:* Érdy (Luchenbacher) János (1796–1871).

Szenácssy Árpád dr.: Komárom ostroma 1849-ben. Komáromi KT Kiadó, Rév-Komárom, 1999. 256 old.

Szilágyi Mihály: A grábóci szerb ortodox kolostor története. Babits Kiadó, 1999. 114 old.

Sepsiszéki Nagy Balázs: Székelyföld falvai a huszadik század végén. Háromszék, Kovászna megye. Nap Kiadó 1998. 354 old.

Ujváry Zoltán: Folklor az Ördögi kisértetekben. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1999. 226 old.

Ujváry Zoltán: Népi színjátékok és maszkos szokások. DupMultiplex Media. Debrecen, 1997. 410 old.

Útközben. Tanulmányok a kárpátaljai magyarságról. Kiadja a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség. Ungvár, 1998. 174 old. – **Csernieskó István:** A számok tükrében; **Gulácsi Géza:** A kárpátaljai magyarság jogi helyzete és autonóm törekvései; **Gulácsi Lajos:** A kárpátaljai református egyház múltja és jelene; **Majnek Antal:** A kárpátaljai római katolikus egyház történetét; **Lajos Mihály:** Görög katolikusok; **Popovics Béla:** A magyar cserkészlet Kárpát-

alján; **Brenzovics László:** Nehéz körülmények között; **Beregszászi Anikó:** Magyar helységnevek Kárpátalján; **Balla D. Károly:** Előítéletek és beilleszkedési zavarok, **Riskó György:** Mai magyar alkotók Kárpátalján; **Tóth István:** Ruszin autonóm törekvések és Trianon; **Soós Kálmán:** Történelmi lecke tanároknak és tanulóknak; **Dömöczki András:** A novemberi manifesztum.

Vass Lajos emlékezete. Szerk: *Berlász Melinda.* Püski Kiadó, Bp. 1998. 190 old.

Vasi Szemle. Kiadja Vas megye Közgyűlése. Szombathely, 1999. 1 sz. 160 old. A tartalomtól: **Kárpáti László:** A magyar és a vasi madártan évfordulójára; **Gyurácz József–Barbácsy Zoltán–Bánhidi Péter–Márton Imre–Varga László:** Huszonöt éves a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Chernel István Vas Megyei Helyi Csoportja; **Barbácsy Zoltán:** Adatok a Rába-völgy madárfaunájához; **Bánhidi Péter:** Madártani vizsgálatok a tömördi Nagy-tónál; **Varga László:** A gyöngyöshermányi kavicsbánya-tavon végzett madármegfigyelések; **Dankovics Róbert:** Kétéltű-, hulló- faunisztikai vizsgálatok Vas megyében; **Keszei Balázs–Bauer Norbert:** A tömördi Nagy-tó és környékének növényvilága; **Kovács J. Attila:** Az Őrségi Tájvédelmi Körzet növényzetének sajátosságai, ökológiai-természetvédelmi problémái.

Vasi Szemle. Kiadja Vas megye Közgyűlése. Szombathely, 1999. 2. sz. 163–304. old. A tartalomtól: **Tibola Imre:** Katolikusok Vas megyében; **Szerdahelyi Pál:** Evangélikusok Vas megyében; **Balogh Péter:** A magyar református egyház Vas megyében; **Zsámbéky Mónika:** Egy XVII. szd-i grófnő (Batthyány Erzsébet) életének tükré; **Melega Miklós:** Badányi Ödön, a modern város főmérnöke; **Masát Ádám:** Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc centenáriumának megünneplése.

Virt László: Albertfalva társadalma. Albertfalvi Keresztény Társas Kör. Bp. 1999. 111 old.